

**Temat: Każdy chce być zaproszony na urodziny koleżanki z klasy.
A co, jeśli zaproszenia nie dostanie? O przyjaźni, odrzuceniu i
akceptacji. Scenariusz zajęć czytelniczych na podstawie książki**

Joanny Jagiełło „Urodziny”

Wartości: przyjaźń

Emocje: poczucie odrzucenia

Opracowała: Klara Wróbel

Grupa wiekowa: 8–12 lat

Czas trwania: 60–90 minut

Cele główne:

- Kształtowanie postawy empatii, życzliwości i otwartości wobec innych.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji.
- Budowanie relacji opartych na przyjaźni, akceptacji i współpracy.
- Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych oraz pracy w grupie.
- Wprowadzenie uczniów do zasad redagowania zaproszenia.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- rozpoznaje emocje związane z odrzuceniem,
- rozumie znaczenie przyjaźni i akceptacji,
- potrafi nazwać dobre cechy kolegów i koleżanek,
- ćwiczy empatię,
- współpracuje z grupą,
- poznaje zasady tworzenia zaproszenia.

Potrzebne materiały:

- książka Joanny Jagiełło „Urodziny”,
- kłębek włóczki,
- kartki ksero, blok techniczny, gazety, nożyczki, klej biurowy, taśma klejąca,
- gotowe szablony zaproszeń,
- duży arkusz papieru,
- karteczki samoprzylepne.

Kluczowe pojęcia:

Nauczyciel zanim rozpocznie zajęcia wyjaśnia je dzieciom/młodzieży.

Wartość moralna - przyjaźń

Przyjaźń to relacja oparta na zaufaniu, pomocy, szczerości i akceptacji. To głęboka, trwała i dobrowolna relacja między osobami, która opiera się przede wszystkim na szacunku, zaufaniu, szczerości i życzliwości. Prawdziwy przyjaciel jest lojalny, zawsze bezinteresownie pomoże i niczego nie oczekuje w zamian. Relacja opiera się także na wzajemnej akceptacji, co oznacza przyjmowanie przyjaciela takim, jakim jest.

Emocje - poczucie odrzucenia

Poczucie odrzucenia to głębokie, nieprzyjemne i bardzo subiektywne doświadczenie emocjonalne. Polega ono na poczuciu bycia niechcianym, nieważnym i nieakceptowanym, a w skrajnym przypadku wykluczonym z grupy społecznej przez inne osoby. To sytuacja, w której ktoś czuje się pominięty. Przeciwnością odrzucenia jest akceptacja.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie — rozmowa o emocjach.

Pytanie otwarcia: Czy lubisz swoje urodziny? Jak wyglądają idealne urodziny? Kogo byś zaprosił/zaprosiła na swoje urodziny?

Dzieci/młodzież swobodnie się wypowiadają na ten temat. Nie oceniamy wypowiedzi. Staramy się tylko słuchać.

Wniosek: Każdy z nas uwielbia ten dzień i pragnie, by był on wyjątkowy.

Polecenie: Wyobraź sobie, że osoba, którą lubisz zaprasza wszystkich, ale nie ciebie. Jak się wtedy czujesz? Jak może się czuć osoba pominięta?

Dzieci/młodzież swobodnie wypowiadają się na ten temat. Podają możliwe emocje, które pojawiają się w sytuacji odrzucenia: smutek, samotność, złość, upokorzenie, zazdrość (bo ktoś wybrał innych, a nie mnie), wstyd.

2. Czytanie fragmentów książki.

Czytanie fragmentów książki (Joanna Jagiełło „Urodziny”, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2025).

Poczucie odrzucenia:

- brak zaproszeń na urodziny dla trójki uczniów z klasy i ich uczucia z tym związane (s. 5 - pominięcie Grubego, s. 10 - pominięcie Jessicy, s. 11 - pominięcie Morusa).

Przyjaźń między trójką bohaterów:

- o bliższym poznaniu Morusa i Grubego (s. 26 - 35).

Okazanie życzliwości:

- o pogodzeniu się dziewczynek (s. 134 - 136).

Rozmowa na temat treści książki:

- Jaka była sytuacja głównych bohaterów? Jakimi byli uczniami? Jaka była ich sytuacja finansowa i rodzinna?
- Czy można oceniać ludzi po wyglądzie, sytuacji rodzinnej lub po poziomie zamożności?
- Kto okazał się prawdziwym przyjacielem?
- Jak Jessica się czuła, gdy Maja odwołała swoje urodziny i wszyscy przyszli do niej? Czy była to sytuacja dla niej komfortowa?
- Co zrobiła Jessica po swoich urodzinach? Jak dziewczyny sobie to wyjaśniły i czy doszły do porozumienia?

Wnioski: Każdy jest inny i wymaga akceptacji oraz zrozumienia. Nie można oceniać nikogo po sytuacji finansowej czy rodzinnej. Każdy konflikt można rozwiązać, ale należy ze sobą rozmawiać.

3. Sieć przyjaźni - zabawa integracyjna.

Dzieci stoją lub siedzą w kręgu. Nauczyciel trzyma kłębek włóczki. Każde dziecko mówi coś miłego do wybranej osoby i rzuca do niej kłębek, trzymając fragment nitki, potem rzucamy do kolejnej i po chwili powstaje sieć.

Podsumowanie:

- O czym przypomina nam ta sieć? Jakie budzi skojarzenia?
- Dlaczego trudno ją zerwać?

- Co się dzieje, gdy jedna osoba puści nitkę?

Wniosek, który uczniowie formułują wraz z nauczycielem:

Przyjaźń i więzi między ludźmi są silniejsze, gdy wszyscy o siebie dbają.

4. Dobre słowa — karteczki akceptacji.

Każde dziecko otrzymuje kartkę samoprzylepną, którą przyklejają na plecach innej osoby.

Uczniowie zapisują na karteczkach miłe słowa:

- Jesteś miły.
- Masz poczucie humoru.
- Lubię z Tobą rozmawiać.
- Uwielbiam Twoje towarzystwo.
- Jesteś pomocny.
- Jesteś dla mnie ważny.
- Czuję się z Tobą bezpiecznie.
- Świetnie się z Tobą bawię.
- Lubię, gdy jesteś blisko.
- Dobrze się przy Tobie czuję.
- Świetnie się ubierasz.
- Lubię Cię.

Na końcu uczniowie odczytują swoje karteczki, pomagają sobie w ich odczytaniu, odklejeniu.

Rozmowa:

- Jak się czuliście podczas zadania? Czy czytanie miłych słów o sobie było dla was przyjemnym doświadczeniem?
- Częściej słyszymy dobre czy złe słowa na swój temat? Dlaczego tak rzadko mówimy innym komplementy i miłe słowa?
- Jak słowa wpływają na nasze samopoczucie? Jak miłe słowa wpływają na samopoczucie innych osób?

5. Most porozumienia.

Dzieci pracują w parach i budują most z kartek papieru, które można ze sobą dowolnie składać, skręcać, ciąć i łączyć na różne sposoby. Most ma połączyć dwie ławki.

Oprócz kartek ksero, z bloku technicznego i gazet na ławce leżą: nożyczki, klej oraz taśma klejąca.

Warunki:

- trzeba współpracować,
- każde dziecko ma prawo do wyrażenia swoich koncepcji i pomysłów,
- nie wolno się przekrzykiwać i kłócić, trzeba szukać kompromisów.

Podsumowanie:

- Czy było to trudne zadanie?
- Czy właściwa komunikacja, oparta na wzajemnym słuchaniu i szacunku miała wpływ na powodzenie zadania?
- Co przeszkadzało w wykonaniu zadania?

Wniosek:

Nawet osoby, które mogą się od siebie różnić są w stanie znaleźć wspólny język. Warunkiem jest wzajemny szacunek, wysłuchanie swoich racji, stosowanie zasady kompromisu i dzielenie się obowiązkami.

6. Pisanie zaproszenia na urodziny - ćwiczenie redakcyjne.

Przypomnienie elementów zaproszenia:

- Kto zaprasza?
- Kogo?
- Z jakiej okazji?
- Gdzie zaprasza? W jakim miejscu?
- Kiedy? O której godzinie?

Uczniowie tworzą zaproszenie na swoje urodziny. Dbają o to, by nikt nie czuł się pominięty.

Mogą dopisać:

- Każdy jest mile widziany.

7. Zakończenie — w kręgu refleksji.

Po przeczytaniu książki Joanny Jagiełło i po omówieniu jej treści, w kontekście zadań, które wspólnie wykonaliśmy - spróbuj dokończyć zdania:

- Prawdziwy przyjaciel to ktoś, kto...
- Dzisiaj zrozumiałem/am, że...
- Postaram się...

Wniosek: Każdy człowiek chce być zauważony, akceptowany i zasługuje na przyjaźń.